

PER UNCKEL
CARL CEDERSHIÖLD:

Moderat energipolitik

Moderaterna tillbakavisar i denna artikel kritiken från Åke Sundström mot partiets agerande i kärnkraftsfrågan. Oljeberoendet är fortfarande för stort även om prisutvecklingen har givit kommunerna andrum med genomförandet av ersättningsinvesteringar.

Åke Sundström ger sig inte. Förföljd och baktalad står han och bara han ensam för sanning och rätt. Dagens energipolitik är – om man skall tro Sundström – ett enda lurendrejeri.

I några exempel försöker Sundström visa hur moderaterna medvetet försökt och försöker föra väljarna bakom ljuset i akt och mening att lura på svenska folket mera kärnkraft än man rätteligen behöver eller vill ha. Några korta kommentarer till vart och ett av dem kan räcka för att visa hur ohållbart hela lurendrejeripåståendet egentligen är. Sundströms övriga insinuationer drar vi en barmhärtighetens slöja över.

Linje 1

Kärnkraftsomröstningens linje 1 och 2 var i själva verket taktiska konstruktioner för att dölja att båda linjernas företrädare ville ha kärnkraften kvar för evärdeliga tider. Först nu börjar man säga sanningen, menar Sundström.

Fakta i målet för linje 1:s vidkommande – andra får väl tala för sig – är följande: Av respekt gentemot alla dem som kände oro inför kärnkraften uttalade sig linje 1:s företrädare för att någon ny kärnkraftsreaktor inte skulle uppföras efter det att de tolv reaktorer som vid den tiden antingen fanns i drift eller var under byggnad hade tjänat ut.

Från linje 1 hävdades emellertid aldrig att kärnkraften skulle vara avvecklade vid en viss tidpunkt. Inte heller påstods det att folkomröstningen skulle anses omfatta också kärnvärme. Ostridigt var ju i denna senare fråga att valsedelns endast uttalade sig om kärnkraft.

Men inte nog med det. För hederlighe-

Per Unckel är moderat riksdagsman och var ledare för moderaternas Linje 1 vid folkomröstningen i kärnkraftsfrågan 1980. Carl Cederschiöld är industriborgarråd i Stockholm.

tens skull underströk ledande företrädare för linje 1 alltid att vi knappast nu kunde binda alla generationer väljare och beslutsfattare efter oss. Folkomröstningsbeslutet skulle mot denna bakgrund anses ha den innebörden att det förpliktade dagens politikergeneration att möjliggöra för nästa generation att avveckla kärnkraften om den så ville.

Att mot den här bakgrunden hävda att det nu talas ett annat klarspråk om kärnkraften än tidigare är alltså direkt felaktigt. Olika företrädare för ett stort parti kan väl dessutom tänkas ha olika mening om hur mycket verkligheten redan förändrats i förhållande till de villkor och bedömningar folkomröstningen baserades på.

Oljeberoendet måste minskas

Sundströms nästa tes är att bland andra moderaterna lyckades manipulera den konsekvensutredning som svarade för en väsentlig del av underlaget inför folkomröstningen. Det orimliga i Sundströms argumentering visas inte minst av att han anser reaktorerna elva och tolv vara efterkrigstidens största ekonomiska katastrofer. Man kan bara spekulera i vad som hänt i Sverige om linje 3 hade segrat i folkomröstningen.

Den elektricitet kärnkraftverken i Forsmark och Oskarshamn snart börjar leverera kommer att användas först och främst för att ytterligare minska vårt alltjämt oacceptabelt stora oljeberoende. Det tycker vi är bra, precis som den av Sundström så förhånade elanvändningskommittén. Om Sundström tycker något annat är det naturligtvis honom obetaget. En annan åsikt är emellertid knappast skäl för hånfulla tillmälen.

Stockholms energiförsörjning

I raden av bedrägerier är det emellertid inte bara rikspolitiker som Sundström hyser agg till. Också Stockholms kommun och dess energiledning får sin släng av slev. Kommunen anklagas bli för att den följer riksdagens anvisningar att planera för en lägre oljeanvändning. Den moraliska indignation Sundström öser över politiker i allmänhet och moderatpolitiker i synnerhet skulle vara bra mycket mer befogad om moderater i Stockholm helt sonika struntat i det som moderater i riksdagen varit beredda att medverka till.

Går allt enligt planerna skall det vara möjligt att reallt sänka priset på fjärrvärme med uppemot 25 procent . . .

Men har det då varit så nödvändigt att ålägga kommunerna att satsa på en övergång till fastbränslen i enlighet med den sk fastbränslelagen. Ja, om man anser att oljeberoendet är ett allvarligt problem. Annars naturligtvis inte. Här skiljer sig moderaternas uppfattning från Sundströms.

Sundström hävdar för sin del att det inte är nog med att moderaterna bluffar om allt annat i energipolitiken. Genom Stockholms energiverk lyckas vi också sprida alldeles felaktiga uppgifter om olika värmesystems tekniska egenskaper. Fjärrvärmens ekonomi lyckas vi genom "omöjliga antaganden" friser i förhållande till sk närvärme.

Med det starka oljeberoende som Stockholm alltjämt lider under har fjärrvärmens i dag inte den ekonomi som vore önskvärd. Det är bla därför som Stockholm nu satsar såväl på viss konvertering från olja till andra bränslen som på värmepumpar. När dessa investeringar väl genomförts kommer fjärrvärmens att vara mera konkurrenskraftig än något av de alternativ Sundström företräder för huvudstadens värmeförsörjning.

Sådan är den raka omanipulerade sanningen. Går allt enligt planerna skall det vara möjligt att reallt sänka priset på fjärrvärme med uppemot 25 procent jämfört med vad den skulle kostat om inga oljeersättande åtgärder vidtagits.

Bort från ensidigt beroende

Så då till slut Sundströms verkliga utgångspunkt, nämligen oljeberoendet. Detta existerar inte enligt honom och därför behöver man inte bekymra sig för det.

Vi har här en helt annan mening. Vi anser alltjämt att det är skadligt för lan-

det att så till den grad vara beroende av en enda och dessutom politiskt besvärlig energikälla som vi faktiskt är när det gäller oljan. Det svenska energisystemet måste göras till mera av ett rävgryt med sina många utgångar för att klara internationellt betingade påfrestningar.

Lyckligtvis har vi fått något bättre tid för att klara den nödvändiga förändringen av energisystemet än vi tidigare trodde. Genom att oljepriserna nu kan förväntas ligga någorlunda stilla under möjligen hela den återstående delen av 80-talet kan de ersättningsinvesteringar som måste till såväl hos kommuner som hos företag och enskilda el- och värmekonsumenter göras i en takt som inte överanstränger våra ekonomiska resurser.

Men oljeberoendet finns där alltjämt och måste förr eller senare pressas tillbaka. Energiinvesteringar tar dessutom lång tid att genomföra. Det är och kommer att förbli vår utgångspunkt. Det Sundström beskriver i termer av bluff, båg och konspirationer visar sig till slut vara en annan uppfattning i sak.